

Any XI Núm 408
 ARTA 31 Octubre 1927.

DEU I PATRIA

PREUS
 Artà, i comarca any 4 Ptas.
 A fora id 6
 Extranger id 10

Els quadros de St. Salvador

A molts dels qui visiten el bell Santuari de Nostra Dona de Sant Salvador, Patrona de la nostra vila, les semblarà casualment que venguem ara a donar relació dels quadros que ornien les seues blanques parets des de fa ja algunes mesades. Verament, pertocava i era idea nostra, parlar-ne tot just foren penjats, però desitjàvem tenir abans una entrevista amb el seu donador, el fill il·lustre de la nostra vila i fervent enamorat de N^a Verge D. Rafael Blanes Tolosa al qual per vèries circumstàncies no nos fou possible veure fins fa poc.

Assementats de que se trobava a la nostra vila, anàrem a visitar-lo a cassena i, efectivament, el trobàrem a la terrassa, aquella terrassa que sembla feta expressament per un vigia del ferro-carril. Abocada a la vora de l'Avenguda del ferro-carril i dominant gran part de la nostra vall, sembla que D. Rafel està sempre orella alerta a l'altre objecte dels seus amors i de les seues preocupacions: el ferro-carril. I ja 's sap; no 's pot parlar amb ell que no surtin aquests dos assumptes, el ferro-carril i la Mare de Deu de St. Salvador: *ex abundantia cordis os loquitur*.

Nos reb amb el cor franc, obert, com sempre, i estant ell ja enterat de l'objecte de la nostra visita casi no cal que li diguem res, perquè s'adelanta i a la més petita insinuació nostra el teim ja a ell donant-li contestació.

— . . . . ?

Tot arribarà, no hi poseu dubtes, però pensau que són ja una partida de millions que hem coneguts del Govern pels ferro-carrils de Mallorca i

no nos convé forçar massa la seua bona voluntat. Sabut és que està ja conegut i en realització la doble via d'Inca i el túnel per davall Palma i això és una millora importantíssima per Mallorca.

— . . . . ?

Si que ho serà també i grossa, la construcció de la via Sinenç-Santanyi, passant pel pobles de St. Juan, Montuiri, Porreras i Campos, com també ho serà la continuació del ramal de La Pobla Pollensa, i Pobla fins a Alcúdia i el ferro-carril Palma Andratx que seguiran a las obres avui començades.

— . . . . ?

El de Calarrataja vendrà també. Estan cumplits tots els tràmits del seu expedient i fins està incluit en el pla de ferro-carrils aprovat ja pel Consell d'Obres Públiques i Consell Superior del Ferro-carril; de manera que no falta més que la consignació de la quantitat necessària i anunciar la subasta lo qual és cosa no difícil de conseguir i preguem a la Verge de St. Salvador que prest sia un fet.

— . . . . ?

Vertaderament nos havíem allunyats de l'objecte principal de la nostra entrevista que és parlar del quadros que vaig enviar pel Santuari de la nostra Patrona, la Mare de Deu de Sant Salvador. Una volta venuda la meua antiga casa de Palma, que el bon gust del tio Antoni i del meu pare, que Deu tenga, havia adornada amb grans quadros dels millors pintors mallorquins del seu temps, vaig pensar immediatament en depositar a San Salvador els qui més s'avenguessen amb l'extensió de les parets i amb el gust del Santuari, mentres fos-

sen d'assumpte religiós.

— . . . . ?

Efectivament, s'hi avenen molt, de tal manera que semblen pintats aposta. Les dues capelles laterals amb els retables nous de Jesús Ressuscitat (que també he cedit al Santuari), a un costat i el de la Mare de Deu en el Misteri de la Resurrecció a l'altre, junt amb els dos grans quadros que hi ha a cada una queden plenes, com també hi queden els dos panys de paret d'arrop de l'entrada.

— . . . . ?

Ja heu sé que hi ha qui ha cregut de sentir profà a algú d'ells, però, si be es mira, no ho són. El de l'entrevista del gran Rei En Jaume I amb el capítol dels moros mallorquins fent-li aquest entrega de la Ciutat, és un dels de caràcter més religiós per quant representa el triomf de la Creu damunt la Mitja Lluna; la reconquesta de la nostra Illa per la sacrosanta religió cristiana. Els altres dos d'assumpte bíblic, el Somni de Jacob i la treta d'En Moisés del Nil no poden ser ja més escaients al costat dels demés d'assumpte religiós, com St. Antoni, martiri de Ramón Lull, Sagrada Família, etc. perquè així s'hi troben simpatiques escenes del Antic Testament junt a las místiques figures i escenes del Nou.

— . . . . ?

Si no record malament, el de Moisés tret del Nil, i el de l'entrevista de Jaume I amb el cap dels musulmans, són d'En Mestre, pare i fill; el de St. Antoni d'En Bnades; el Somni de Jacob d'En Terrassa, el de la Sagrada Família i Martiri de Ramón Lull d'En Salvador Torres, i de altre Torres, encara que no n'estigui ben segur crec que el primer és també el de la Oració al Hort.

També anava a destinar-lo a Sant Salvador; però aquest quadro és d'un franciscà missioner, natural d'Artá, el Pare Vicens (a) Jan pintat pen Bauzá i el mateix Sr. Rector me feren pensar que escauria millor al Couvent dels PP. Franciscans i en efecte els ho vaig entregar.

Haviem ja sabut lo que més desitjavem i la conversa se desvià parlant d'altres assumptes d'interés local i de palpitant actualitat com la cerca de aigües potables per augmentar el caudal canalisat de la font de la vila el de la construcció d'escoles i altres que seria llarg relatar i per fe lloc a altres visitants que l'esperen. ven nos despedirem de D. Rafel agraint-li l'atenció i benevolença que a Llevant presta, i novament nos complavem en reiterar-li avui el nostre agraiment.

A.F.

ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL SUBASTES

Dijous passat dia 27, al vespre tengueren lloc a la Sala les següents subastes,

1ª Construcció de la paret de contenció en el costat esquerra de la Avenguda del Ferrocarril. Tipus de subasta a 7 pts metro quadrat; la tregué Mestre Bartomeu Flaquer Esteve (a) Mangol que abaixà el 16 i mitj p8.

2ª La sala escola de la Colònia. La tregué Mestre Llorens Sureda Gilmés, Colonier, el qual abaixà el 21 tres quarts p00 sobre les 2500 pts perque estava publicada.

3ª La paret del carrer de St Salvador. Tipus a 4'50 metro quadrat. Ningú hi digué; quedà deserta.

4ª Aixamplament del Camí de s' Ermita en la Clota. Excavació i construcció de la paret. Tipus de l'excavació 2 pts metro cúbic; id de la paret 4'50 pts metro quadrat. La tregué Antoni Ginart Llabrés (a) Metlé per baixa del 21'6 p8.

5ª Aixamplament i paret del mateix camí davant la Caseta del Guindando. Tipus de subasta; 1'50 pts metro cúbic l'excavació i 4'50 pts metro quadrat per la paret. La tregué Mestre Gabriel Dalmau Miquel (a) Morrey per baixa del 27 p8.

Prest se publicarà l'acord d'obrir informació per escrit per reforma de les Ordenances Municipals especialment en referència a les fonts d'ingressos.

allargà el seu barralet diguent-li:

Beveu i vos compondreu. Aquesta vaca no vos donarà gens ni una mica de llet, perque ja és vey a tot lo més és bona per estirar o per du a malar.

—Qué me deis? digué en Juanet, i se passava sa mà pes cabeis; —quí s'ho hauria pensat mai Aquesta si que és bona! Ell si matam aqueixa bistia a canostrà, si que n'hi haurà de carn! I lo bó és que jo no'n som gens afectat de carn de vaca; no la trob gaire tenra. Si tengués un porcellet com aquest! Aixó té un altre gust i sinó et queden ses sal-sitxes.

—Escolta, Juanet, —digué llavors l'escorxadador. —si voleu vos barataré amb molt de gust es porcell amb sa vaca.

—Ja está feta sa barrina, diu En Juanet —I Deu vos pagui sa vostra amistat.

Li entrega sa vaca, se fa devallar es porcellet des carreó i agafa sa corda amb que estava fermat.

En Juanet segueix, camina caminarás, pensant en ses grans xaripes que trobava, que tot li venia a cor que vols, i si rebia qualche disgust, tot se tornava compondre per be seu. Des cap de un poc topa un atlotet que duia una oca blanca davall es bras. Comensen per demanar-se "quina hora és" i en Juanet ja és partit a contar li la seva ventura i quins barats tan aventatjats sempre havia fets; i aquell atlotet li contà que duia s'oca a un bateig.

(Seguirà)

Bona impressió

Fou bona i agradabilíssima la que ros ne dugueren l'altra setmana al visitar el devot Santuari de Lluch.

El dia plujós no era de lo millor per anar d'excursió. Així és que la plassa estava deserta i sense moviment, mentres que en el casal i corredors que atravesarem hi reinava absoluta quietut.

Al entrar a l'església en aquelles hores, mig a les fosques, nos imposà gran respecte el contingut de un considerable i inesperat estol d'obriers, fent Exercicis Espirituals, que, amb posat meditatiu, anaven baixant uns i altres pujant la curta escala que uneix el temple amb el camaril aont se venera la piadosa imatge de Nostra Senyora.

Molts n'hi havia aquí resant devotament quant se senti un toc d'una campana del Monastir.

Tot d'una s'alsen tots per ajuntar-se als altres que compareixerien de l'interior de la casa i plegats, obedients i silenciosos

VIDA TRISTA ..

*Temps era temps quant jo, llibert, folgava
i ara som esclau d'un llarg penà;
mon cel d'infant qui tan seré's mostrava
de dol funest s'enmascarà*

*Viure és plorà i morir; trepijà espines
el caminar per eixa vall de plors,
a on al fons dels plers hi trob melzines
la traïdoria al fons dels cors,*

*On, obstinat company qui mai me deixa,
el fàstic me rosegua horriblement
com un banyarriquer, i abans de néixe,
del goig aufega la sement.*

*Senyor, Senyor, la vida és trista i dura,
amarga com set calzes d'amargura,
i, amb tot, jo me rebel a no morí.
Es fonda la ferida i acorada
però no arrib a alsar mai la mirada...
encar m'atreu el mon mesquí!*

FELIX

En Juanet de la Sort

La ferma a un abret, i com no tenia bruiola parà davall es bregués sa barretina de cuiro; provà de munyir i per be que fregava i expressava, no surtia ni una gota de llet.

I com tenia tan poca trassa per munyir, sa vaca, impacient, li ventava cossa amb una de ses potes de darrera, el fer an el cap, tomba en te-

ra i com pega d'eima estigué unar bona estona sense sebre aon era.

Per la bona sort passà per allà un escorxadó qui duia un porcell dins un carreó.

—Qué són aquests gemecs—digué com va veure an en Juanet pen terra, i devallà que ajudar-li a aixecarse.

Aquell li contà fil per randa lo que li havia passat, i el caràcter li

com si fossen religiosos observants, van amb aire compungit a escoltar la autorisada paraula del P. Director dels Exercicis.

La devota actitud dels exercitants produí en nostre esperit una molt bona impressió que nos en pensar amb els molts saludables fruits que pot produir l'excelent Obra dels Exercicis.

Nos alegràrem moltíssim al coneixer que molts eren d'Artá i desde les columnes de *Llevant* volem donar la enhorabona a la Caixa Rural del nostre poble per haver protegida la decisió dels nostros paisans desitjosos d'aprofitar-se,

Esperam que seguirà la Caixa donant facilitats an els qui d'aquí en avant *vulguin* també dedicar-se a tan recomanable recés. Intencionadament hem dit *vulguin* perquè trobam que an aquestes coses no s'hi ha d'anar per força, sino voluntariament i amb idea de coneixer els propis devers amb Deu, amb el proïsme i amb si mateixos.

Que la Verge Santíssima beneesca a tots els qui a Lluch l'han venerada i les doni forces per que, desafiant amb valentia les bromes d'ànimes vulgars, sien model de religiositat, honradesa i ciutadania.

F. F.

De Son Servera

Amb assistència de numerosíssim públic tengué lloc diumenge 23 del corrent l'inauguració del nou teatre "El Recreo" situat en el carrer del General Borbón, el propietari de qual com ja saben els lectors és D. Miquel Vives (a) Cupa.

Hi treballà la Companyia còmicodramàtica Fuster de Palma, posant en escena el popular drama d'En Zorrilla "D. Juan Tenorio", la representació del qual agradà al públic, lo mateix que l'sànete "Los Monigotes" que com a final de festa representà la mateixa Companyia. La banda de música del poble tocà varies pessets durant l'intermedi de cada acte.

El local, un poc reduït, però ben instal·lat, té sala de butaques i dues tiras de palcos, oferint un hermós cop de vista. El públic sortí del tot satisfet.

Desitjam al Sr. Vives prosperitat en aquesta la seva empresa.

REGISTRE

MORTS

Dia 26 Octubre — Maria Oliver Morrey (a) Pifolera de 74 anys, viuda, de Miocard t's troncía.

Dia 27 Francesc Orell Febre, de 67 anys; natural de Santanyi viudo,

de Ineficiencia Aórtica.

NAIXEMENTS

Dia 26 — Aina Font Ginard, filla de n Pere Juan de Sa Caseta i de Na Bàrbara Etxava.

Dia 27 — Jaume Alzamora Bisbal, fill d'en Juan de Son Ramón i Maria Casina.

MATRIMONIS

Dia 22 Juan Danús Canet (a) D'es Forné Serra amb Margalida Serveda Vaquer (a) Reia.

Dia 24 Manuel Bonnin Bonnin, Marín, amb Jerónia Fuster Picó (a) Raxera.

Dia 29 Juan Banzá Amorós de Capdepera amb Na Margalida Fuster Fuster (a) filla de N'Andreu Raxner.

DE CA NOSTRA

PER LES VERGES

Seguint la costum mallorquina, el dia vint, en la vigília de *Les Verges* se feren moltes serenates. Sortí la banda de música de D Antoni Gili, com també particulars amb orgues, i cant. El dia de les Verges el decapvespre els nins i nines i el vespre el jovent anaven per les cases conegudes a demanar el penjo.

CARRO GIRAT

Dia 24, se toparen un automòbil estern i el carro d'En Barraca en el carrer de Antoni Blanes, cantonada amb el de Na Batlesa; el carro quedà girat. Madó Barraca qui calcava rebé molts de cops.

MATRIMONI

Hem rebuda la participació de casament del nostre paísà i bon amic D. Juan Sancho Miquel amb la Sta. Dolores Gómez Tetuá, que se efectuà a Méxic el dia 10 d'Octubre d'aquany.

Desitjam interminable lluna de mel, i pau i unió per a sempre a la nova parella.

CONFERENCIA

D. Narcís Canals president del Rotary Club de Mallorca, nos ha enviat un exemplar de la fulla que inserta la interes-

sant conferència que dona el Doctor Vanrell sobre *Tuberculosis*. Seria el nostre desig publicarla, però no'ns ho permet el curt espai de que disposem.

ARQUITECTE ESCOLAR

Diumenge passat fou aquí amb l'objecte de determinar l'emplament del edifici per l'escola graduada en projecte, l'arquitecte escolar i bon amic D. Guillem Fortesa el qual com se sap fa poc temps entregà els plans al nostre Mg. Ajuntament.

MORTA

Dimecres passat devers les deu i mitja del matí foren administrats els Sants Sagraments a D^a. Maria Oliver Morrey (a) Pifolera la qual alhora morí. Al cel sia.

CAS DE DIFTERIA

Ahir se declarà un cas de diftèria en una nina de sis anys d'En Tófol Banula del carrer de l'Hort la qual ha mort aquest dematí. Deu doni a sa família el consol necessari per soportar cop tan fatal i al cel sia.

RELLIGIOSES

PARROQUIA

Dissapte comensaren les Coranta Hores que se celebren cada any en sufragi de l'ànima de D^a. Elisabet Blanes Folosa (a. c. s.) les quals acabaran demà després de l'Ofici. Predica el Triduo el Rt. D. Francesc Sitjar.

Ahir se celebrà la festa de Je sacerst Rei, amb tota solemnitat. La comunió general del matí fou molt numerosa.

En l'Ofici el nou chor que dirigeix En Josep Llabrés cantà una missa a veus i el vespre el mateix chor cantà la coroneta a Jesus-Rei alternant amb el de la Caridad.

Abans de l'Ofici el Rt. Sr. Rector beneí una molt artística i bella bandera per l'Associació del S.C. de Jesús essent els padrins D. Mateu Amorós i D^a. Aina Aymar de Moragues.

OBRES DE SANTA TERESITA

DE VENTA EN LA
Llibreria A FERRER GINART.

Hª de un alma ed. castellana—tela	7'00
« d'un ànima ed catalana —tela	5'50
Vida de St.Teresina ed.catalana rústica	1'50
«de Sta Teresita—P.Javier,ed cast.tela	6'00
« Sta.Teresita para los niños,ed. cast«	3'00
Autobiografía de id ed castellana. tela	3'00
El Espíritu de Sta Teresita ed.cast tela	3'50
Devocionario de id, ed. cast. tela	2'50
Una rosa deshojada—423 páginas	4 pts.
Pensamientos de Sta Teresita en tela	2 pts.
«Pequeña Lluvia de rosas», folletó de 12	

páginas 0'50 pts Dna.	
Caminito de la Infancia ed. cast .tela	2'00
« « ed popular	0'50
Novena, triduo y visita	0'50
Estampa tricomía para cuadro	5'00
« 27X34	0'50
Album de 20 postales id	2'00
Estampitas en fotografía, una	0'30
« marfilinas una	0'10
Papel cartas con timbre de la Santa.25 pliegos y	
25 sobres	2'00

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE

ANTONI GILI (A) COMUNA
Y

B^{ME}.FLAQUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24

DIRECCIO: Artá--Can Mangol, Angulo

• --Can Comuna Gentro

GRANJA BARCINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADO-
RES, ANELLES. PLANS I CONSULTES
--(A) CONSELL-MALLORCA--

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES

PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA **Victoria**

ES FORN NOU

DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu robareu sempre pans
pane's galletes, bescuits, rollets, i tota
cast o pasticeria.

TA BE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá i Palma i heu
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º. 5

Tienda Vicens

PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS

EN

Tejidos y toda clase
Mercería de
Perfumería comestibles

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER

PFAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J.V.CALLE DE A. BLANES 58

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l Estació.

Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarratjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN

MAQUINAS PARA

COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI